

การใช้ขมิ้นชันในอาหารไก่ไข่

The use of turmeric (*Curcuma Longa*) in diets of laying hens

นายชินวัตร รุยันต์

รหัสนักศึกษา 456403410008-2

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ธนิต รัตนานุกงศ์ อาจารย์ที่ปรึกษา

สาขาสัตวศาสตร์ คณะเกษตรศาสตร์

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช

บทคัดย่อ

ขมิ้นชันเป็นพืชสมุนไพร สารสกัดที่ได้จากขมิ้นชันประกอบด้วยสารสองกลุ่มหลักคือ คีโอสัน้ำมันหอมระเหยมีสีเหลืองอ่อน โดยส่วนใหญ่พบที่รากและเหง้า และสารเคอร์คิวมินอยด์ เป็นสารสีเหลือง ส้ม พบมากจากเหง้าของขมิ้นชัน ประกอบด้วยสารหลัก 3 ตัว คือ เคอร์คิวมิน ดีเมท็อกซีเคอร์คิวมินและ บิสดีเมท็อกซีเคอร์คิวมิน ขมิ้นชันมีฤทธิ์ต้านอนุมูลอิสระ ฤทธิ์ต้านการอักเสบ ฤทธิ์ต้านจุลินทรีย์ ฤทธิ์ต้านมะเร็งและฤทธิ์ต้านโปรโตซัว เป็นต้น มีการนำขมิ้นชันมาใช้ประโยชน์ทั้งทางด้านยา อาหารและในด้านการเลี้ยงสัตว์ มีการขมิ้นชันลงในอาหารไก่ไข่เพื่อเพิ่มผลผลิตไข่และคุณภาพไข่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อเพิ่มสีไข่แดงและสาร curcumin ในไข่แดง อาจใช้ขมิ้นชันลงในอาหารไก่ไข่ได้ในระดับ 0.5-2.0%

คำสำคัญ : ขมิ้นชัน สมรรถนะการผลิต ไข่ไก่

สัมมนานักศึกษาปริญญาตรี สาขาสัตวศาสตร์ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560

บทนำ

ปัจจุบันการใช้สมุนไพรเพื่อการผลิตผลิตภัณฑ์เป็นอีกทางเลือกหนึ่งของอุตสาหกรรมการผลิตสัตว์ที่หันมาให้ความสำคัญกับการผลิตผลิตภัณฑ์แบบอินทรีย์เพื่อสนองความต้องการของผู้บริโภค ทั้งนี้การนำสมุนไพรมาใช้ในการผลิตสัตว์มีวัตถุประสงค์หลายประการ เช่น เพื่อทดแทนการใช้สารปฏิชีวนะ เพื่อการควบคุมสุขภาพสัตว์ ขมิ้นชันเป็นสมุนไพรที่คนไทยรู้จักดี หาซื้อง่าย ถูกนำมาใช้ประกอบอาหาร ใช้เป็นส่วนประกอบของเครื่องสำอาง รวมทั้งใช้เป็นยารักษาโรคมมา ตั้งแต่สมัยโบราณ ปัจจุบันมีการนำขมิ้นชันไปศึกษาวิจัยด้านการเกษตรมากขึ้น เช่น นำผงขมิ้นชันไปผสมในอาหารเลี้ยงสุกรและไก่ เพื่อเพิ่มสมรรถนะการผลิต เป็นต้น

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของขมิ้นชัน

ขมิ้นชัน มีชื่อทางวิทยาศาสตร์ว่า *Curcuma longa* L. อยู่ในวงศ์ (family) Zingiberaceae สกุล (genus) *Curcuma* มีชื่อพ้องคือ *C. domestica* Valetton และ *Ammonum curcuma* Jacq ชื่อท้องถิ่น ในประเทศไทยที่ใช้เรียก เช่น ขมิ้น (ทั่วไป) ขมิ้นแกง ขมิ้นหยอก ขมิ้นหัว (เชียงใหม่) ขมิ้น หมิ้น (ภาคใต้) เป็นต้น (เต็ม, 2544) เป็นไม้ล้มลุก อายุหลายปี สูง 30-90 ซม. เหง้าใต้ดิน รูปไข่มีแขนงรูปทรงกระบอกแตกออกด้านข้าง 2 ด้าน ตรงกันข้าม เนื้อในเหง้าสีเหลืองส้ม มีกลิ่นเฉพาะ ใบเดี่ยว แทงออกมาเหง้าเรียงเป็นวงซ้อนทับกันรูปใบหอก กว้าง 12-15 ซม. ยาว 30-40 ซม. ดอก ช่อ แทงออกจากเหง้า แทรกขึ้นมาระหว่างก้านใบ รูปทรงกระบอก กลีบดอกสีเหลืองอ่อน ใบประดับสีเขียวอ่อนหรือสีนวล บานครั้งละ 3-4 ดอก ผลรูปกลมมี 3 พู ส่วนที่นำมาใช้ประโยชน์มากที่สุดคือ เหง้าแก่สด และแห้ง **สรรพคุณ** เป็นยาแก้ท้องอืด แก้ท้องร่วง แก้โรคกระเพาะ เป็นยาภายนอก ทาแก้ผื่นคัน โรคผิวหนัง พูพอง ยารักษาชันนะตุและหนังศีรษะเป็นเม็ดผื่นคัน (สุนทร, 2536)

สารสำคัญที่พบและฤทธิ์ทางชีวภาพของขมิ้นชัน

สารสกัดที่ได้จากขมิ้นชัน ประกอบด้วยสารสองกลุ่มหลักคือ น้ำมันหอมระเหย(essential oil)มีสีเหลืองอ่อน โดยส่วนใหญ่พบที่ราก (root) 4.3 เปอร์เซ็นต์ รองลงมาคือ เหง้า (rhizome) 3.8 เปอร์เซ็นต์ ใบ (leaf) 1.3 เปอร์เซ็นต์ และดอก (flower) 0.3 เปอร์เซ็นต์ และสารเคอร์คิวมินอยด์ (curcuminoids) เป็นสารสีเหลืองส้ม พบมากจากเหง้าของขมิ้นชัน สารเคอร์คิวมินอยด์ส่วนใหญ่ที่พบมี 3 ชนิด คือ เคอร์คิวมิน (curcumin) พบมากที่สุด (76 เปอร์เซ็นต์)รองลงมาคือ ดีเมทอกซีเคอร์คิวมิน(demethoxycurcumin) และบิสดีเมทอกซีเคอร์คิวมิน (bisdemethoxycurcumin) (16.2 เปอร์เซ็นต์ และ 3.8เปอร์เซ็นต์) (ชัชวาลย์, 2558)

การค้นคว้าวิจัยเกี่ยวกับฤทธิ์ทางชีวภาพหรือทางเภสัชวิทยาของขมิ้นชัน พบว่ามีฤทธิ์ต้านอนุมูลอิสระ (antioxidant activity) ฤทธิ์ต้านการอักเสบ (anti-inflammatory activity) ฤทธิ์ต้านจุลินทรีย์ (antimicrobial activity) ฤทธิ์ต้านมะเร็ง (anti-cancer activity) ฤทธิ์ต้านโปรโตซัว (anti-protozoan activity) และฤทธิ์ต้านเอนไซม์ที่เกี่ยวข้องกับโรคอัลไซเมอร์(anti-Alzheimer activity) (ชัชวาลย์, 2558)

การใช้ไขมันชั้นในไก่ไข่

โสภณและจุฑามาศ (2551) ทดลองเสริมไขมันชั้นผงในอาหารไก่ไข่พันธุ์ Lohmann Brown อายุ 18 สัปดาห์ ให้ได้รับอาหารที่มีระดับไขมันชั้นแตกต่างกันคือ 0 (กลุ่มควบคุม) 10, 20, 30 และ 40 กรัมต่ออาหาร 1 กิโลกรัม (หรือคิดเป็น 1, 2, 3 และ 4 %ของอาหาร) ตามลำดับ ทดลองเป็นเวลา 6 เดือน พบว่าการใช้ไขมันชั้นในอาหารไก่ไข่ในทุกระดับที่ศึกษาไม่มีผลต่อ ($P>0.05$) น้ำหนักตัวไก่ไข่ที่เปลี่ยนแปลงตลอดการทดลอง ผลผลิตไข่ น้ำหนักไข่ และอัตราการตาย เมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มควบคุม และปริมาณอาหารที่กินต่อผลผลิตไข่ 1 โหล และต้นทุนค่าอาหารต่อผลผลิตไข่ 1 โหล มีค่าเพิ่มขึ้นตามระดับไขมันชั้นที่เพิ่มขึ้นในอาหาร ส่วนการใช้ไขมันชั้นในอาหารไก่ไข่ที่ระดับ 10, 20, 30 และ 40 กรัมต่ออาหาร 1 กิโลกรัม ตามลำดับ มีสีไข่แดงเพิ่มขึ้นตามระดับไขมันชั้นที่เพิ่มขึ้น ($P<0.01$) เมื่อเปรียบเทียบกับการไม่เสริมไขมันชั้นในอาหาร (ตารางที่ 1) จากการศึกษาในครั้งนี้ พบว่า สามารถใช้ไขมันชั้นเป็นแหล่งของรงควัตถุในอาหารไก่ไข่ได้ที่ระดับสูงสุดไม่เกิน 20 กรัมต่ออาหาร 1 กิโลกรัม โดยมีต้นทุนการผลิตไข่ที่ต่ำที่สุด

ตารางที่ 1 ผลการเสริมไขมันชั้นต่อปริมาณอาหารที่กิน ผลผลิตไข่ น้ำหนักไข่ อัตราการตาย สีไข่แดง ปริมาณอาหารที่กินและต้นทุนค่าอาหารต่อการผลิตไข่ 1 โหล

	ระดับไขมันชั้นที่เสริม (กรัมต่ออาหาร 1 กิโลกรัม)				
	0	10	20	30	40
ปริมาณอาหารที่กิน ^{1/} (กรัม/ตัว/วัน)	117.5 ^a	118.7 ^a	119.8 ^{ab}	121.8 ^b	124.3 ^c
น้ำหนักตัวไก่ไข่ที่เปลี่ยนแปลง(กรัม)	158	142	144	168	162
ผลผลิตไข่(ร้อยละ)	86.7	87.3	88.5	84.1	85.3
น้ำหนักไข่(กรัม)	63.5	62.2	62.3	63.5	63.00
อัตราการตาย(ร้อยละ)	6.7	3.3	0.0	1.7	1.7
สีไข่แดง (คะแนน)	7.46 ^a	8.76 ^b	9.18 ^c	9.35 ^c	9.62 ^d
ปริมาณอาหารที่กินต่อการผลิต					
ไข่ 1 โหล โหลกรัม)	1.63	1.63	1.66	1.74	1.75
ต้นทุนค่าอาหารต่อการผลิต					
ไข่ 1 โหล (บาท)	12.32	12.39	12.63	13.33	13.48

^{1/} ค่าเฉลี่ยที่มีอักษรต่างกันแถวเดียวกันแสดงความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติ ($P< 0.01$)

ที่มา :คัดแปลงจาก โสภณและจุฑามาศ (2551)

Kanagaraju et al. (2016) ศึกษาการใช้ขมิ้นชันผงในไก่ไข่สายพันธุ์ Nandanam chicken 4 อายุ 20 สัปดาห์ โดยให้อาหารที่มีขมิ้นชันผง 0% (กลุ่มควบคุม), 0.25, 0.50 และ 1.0% พบว่า การเสริมขมิ้นชันผงจะเพิ่มผลผลิตไข่ (Hen day and hen house egg production) น้ำหนักไข่ มวลไข่ และการมีชีวิตรอด ขณะที่มีปริมาณอาหารที่กินและต้นทุนค่าอาหารต่อไข่ลดลงอย่างมีนัยสำคัญ ($P < 0.05$) และการเสริมขมิ้นชันผงไม่มีผลต่อค่า antibody titer ที่ต้านทานโรค Ranikhet (ตารางที่ 2) สรุปได้ว่าการเสริมขมิ้นชันผง 1% มีผลทางบวกต่อสมรรถนะการผลิตของไก่ไข่

ตารางที่ 2 ผลของขมิ้นชันผงต่อสมรรถนะการผลิตของไก่ไข่ Nandanam chicken 4

Parameters	Control (0 %)	Turmeric Powder (0.25%)	Turmeric Powder (0.50%)	Turmeric powder (1.0%)
Body weight at 20 weeks (g) ^{NS}	1285.50 ± 19.56	1281.55 ± 31.33	1267.03 ± 20.57	1272.08 ± 17.77
Hen day egg production (%)**	47.21 ^a ± 1.17	50.32 ^a ± 1.46	51.14 ^a ± 1.80	52.52 ^a ± 0.54
Hen housed egg production (%)**	39.34 ^b ± 1.17	46.13 ^b ± 1.46	47.80 ^b ± 1.77	48.25 ^b ± 0.54
Feed consumption/bird/day (g)**	113.98 ^a ± 1.26	112.00 ^a ± 1.53	111.30 ^a ± 0.94	109.75 ^b ± 1.32
Feed conversion ratio**	4.76 ^a ± 0.04	4.26 ^b ± 0.03	4.16 ^b ± 0.02	3.96 ^b ± 0.07
Egg Weight (g)*	50.70 ^b ± 0.12	52.30 ^a ± 0.36	52.56 ^a ± 0.26	52.76 ^a ± 0.37
Egg mass/hen/day (g)*	23.94 ^b ± 0.76	26.32 ^a ± 0.81	26.88 ^a ± 0.88	27.71 ^a ± 0.86
Livability (%)**	96.77 ^b ± 0.01	96.55 ^b ± 0.02	97.24 ^b ± 0.02	100 ^a ± 0.01
Ranikhet Disease Titre (GMT) ^{NS}	40.23	41.34	42.13	42.45
Feed cost/egg (Rs.)**	4.84 ^a	4.58 ^b	4.57 ^b	4.61 ^b

Means sharing any one common superscript in a row do not differ significantly

** Highly significant ($P < 0.01$) and * Significant ($P < 0.05$)

ที่มา : Kanagaraju et al. (2016)

Hassan (2016) ศึกษาการใช้ขมิ้นชันผงในไก่ไข่พันธุ์สายพันธุ์ Hisex อายุ 52 สัปดาห์ ให้ได้รับอาหารมีขมิ้นชันผง 0, 2 และ 4% ทดลองเป็นเวลา 8 สัปดาห์ พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันในน้ำหนักตัวที่เพิ่มปริมาณอาหารที่กิน ผลผลิตไข่ ความถ่วงจำเพาะของไข่ และค่า Haugh ระหว่างชนิดอาหารที่กิน ไก่ที่กินอาหารมีขมิ้นชันผง 0 และ 2% มี FCR ดีกว่า แต่มีระดับสีของไข่แดงโดยใช้พัดสี (Roche Yolk Color Fan) ต่ำกว่าไก่ที่กินอาหารมีขมิ้นชันผง 4% อย่างไรก็ตามไม่มีความแตกต่างระหว่าง FCR และ ระดับสีของไข่แดง ของไก่ที่กินอาหารมีขมิ้นชันผง 0 และ 2% น้ำหนักไข่ของไก่ที่กินอาหารมีขมิ้นชันผง 2% ต่ำกว่าไก่ที่กินอาหารมีขมิ้นชันผง 0 และ 4% อย่างมีนัยสำคัญ นอกจากนี้ไก่ที่กินอาหารมีขมิ้นชันผง 4% มีมวลไข่ต่ำที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับไก่ที่กินอาหารมีขมิ้นชันผง 0 และ 2% (ตารางที่ 3) สรุปได้ว่า การเติมขมิ้นชันผงลงในอาหารไก่ไข่ระดับ 2 % มีผลดีต่อสมรรถนะการผลิตและคุณภาพไข่

ตารางที่ 3 ผลของการเติมไขมันชั้นผงในอาหารที่มีผลต่อสมรรถนะและคุณภาพไข่ในไก่ไข่อายุ 52-60 สัปดาห์

Productive and egg quality traits	Turmeric powder (%)		
	0	2	4
Initial body weight (g)	1405.05±12.02	1372.47±19.62	1390.21±24.94
Body weight gain (g)	121.95±17.94	157.53±22.89	89.99±38.73
Egg production (%)	61.12±3.24	67.65±2.61	60.37±2.42
Egg weight (g)	69.87±0.92 ^a	65.13±0.49 ^b	67.73±0.87 ^a
Feed consumption (kg)	5.79±0.02	5.69±0.06	5.78±0.01
Feed conversion ratio (kg feed/kg egg mass)	2.09±0.03 ^b	2.21±0.04 ^b	2.54±0.09 ^a
Egg mass (kg)	2.77±0.04 ^a	2.58±0.02 ^b	2.29±0.08 ^c
Egg specific gravity (g/cm ³)	1.07±0.00	1.07±0.01	1.07±0.00
Egg yolk color	3.67±0.18 ^b	3.87±0.25 ^b	4.67±0.15 ^a
Haugh unit	86.99±3.57	86.61±2.75	87.79±2.56

^{a-c} Means±standard error of mean within a row that do not share a common superscript are significantly different ($p \leq 0.05$)

ที่มา : Hassan (2016)

Park *et al.* (2012) ศึกษาการใช้ไขมันชั้นผงในไก่ไข่สายพันธุ์ Lohmann Brown อายุ 60 สัปดาห์ ให้อาหารที่มี ไขมันชั้นผง 0% (กลุ่มควบคุม), 0.10%, 0.25% และ 0.50% เป็นเวลา 7 สัปดาห์ พบว่า การให้ผลผลิตไข่ของไก่ไข่ทุกกลุ่มที่มีไขมันชั้นผงสูงกว่ากลุ่มควบคุม ($P < 0.05$) ส่วนปริมาณอาหารที่กิน คุณภาพของไข่และเปลือกไข่ไม่แตกต่างกัน แต่ ระดับสีของไข่แดงในกลุ่มที่มีไขมันชั้นผง 0.50% สูงกว่ากลุ่มควบคุม ($P < 0.05$) ไก่ในกลุ่มที่กินอาหารมีไขมันชั้นผงมีค่า Haugh Unit หลังจากเก็บไว้ 2 สัปดาห์ สูงกว่ากลุ่มควบคุม ($P < 0.05$) ปริมาณ curcumin ในไข่แดงของไก่ที่กินอาหารมีไขมันชั้นผง 0.50% สูงกว่ากลุ่มอื่น ๆ ($P < 0.05$) ระดับคอเลสเตอรอลของไข่แดงไม่มีผลจากอาหารที่มีไขมันชั้นผง (ตารางที่ 4 และ 5) สรุปได้ว่าอาหารที่มีไขมันชั้นผงมีผลในการเพิ่มสมรรถนะการผลิตของไก่ไข่คุณภาพของไข่

ตารางที่ 4 ผลของไขมันชั้นผงในอาหารที่มีต่อปริมาณอาหารที่กินและการผลิตไข่ของไก่ไข่

	Control	TP 0.10	TP 0.25	TP 0.50
Feed intake (g/day/hen)	121.71±2.23	122.62±2.21	122.69±3.09	122.48±1.76
Egg production (%)	75.95±0.78 ^c	81.45±0.71 ^b	79.20±0.55 ^b	83.71±0.65 ^a
Egg weight (g/egg)	66.76±0.24 ^b	66.07±0.35 ^b	66.82±0.17 ^b	67.55±0.18 ^a
Daily egg mass	50.70±0.55 ^c	53.86±0.55 ^b	52.95±0.36 ^b	56.64±0.51 ^a

¹ Means±SE.

^{a-c} Mean values in the same row having different superscripts are significantly different ($p < 0.05$).

TP= ไขมันชั้นผง

ที่มา : ดัดแปลงจาก Park *et al.* (2012)

ตารางที่ 5 ผลของขมิ้นชันผงในอาหารที่มีต่อคุณภาพไข่ การเปลี่ยนแปลงของค่า Haugh Unit ระหว่างการเก็บรักษา และปริมาณ curcumin และคอเลสเตอรอลในไข่แดง

	Control	TP 0.10	TP 0.25	TP 0.50
Egg shell strength (kg/cm ²)	3.25±0.08	3.32±0.07	3.26±0.06	3.25±0.06
Egg shell thickness (0.01 mm)	36.38±0.28	36.77±0.29	36.79±0.30	36.94±0.35
Yolk color (RCF) ²	8.32±0.05 ^b	8.40±0.05 ^{ab}	8.39±0.06 ^{ab}	8.53±0.05 ^a
Haugh unit	67.02±0.75	68.88±0.74	69.00±0.84	68.06±0.89
Change of Haugh unit during storage				
7 day	40.54±2.25	43.78±2.44	47.35±3.09	46.74±2.04
14 day	27.63±1.56 ^b	37.05±2.21 ^a	37.90±2.11 ^a	36.00±1.71 ^a
Curcumin (µg/g egg yolk)	ND ^c	0.26±0.02 ^b	0.28±0.02 ^b	0.34±0.02 ^a
Cholesterol (mg/g egg yolk)	12.38±0.27	11.21±0.28	11.58±0.50	11.72±0.18

¹HDL-cholesterol, high-density lipoprotein-cholesterol;

ND, not detected.

²Means±SE.

^{a-c}Mean values in the same row having different superscripts are significantly different ($p < 0.05$).

ที่มา : คัดแปลงจาก Park *et al.* (2012)

Malekizadeh *et al.* (2012) ศึกษาการใช้ขิงผงและขมิ้นชันผงในไก่ไข่สายพันธุ์ single comb white leghorns Hyline (W-36) อายุ 103 สัปดาห์ เป็นเวลา 9 สัปดาห์ โดยให้อาหารควบคุม อาหารมีขิงผง (Ginger Rhizome Powder) 1 และ 3% และอาหารมีขมิ้นชันผง (Turmeric Rhizome Powder) 1 และ 3% พบว่า การเสริมขมิ้นชันผงไม่มีผลต่อผลผลิตไข่ น้ำหนักไข่และมวลไข่ (ตารางที่ 6)

ตารางที่ 5 ผลของขิงผงและขมิ้นชันผงในอาหารต่อสมรรถนะของไก่ไข่

Diets	Egg production (hen d ⁻¹)	Egg Weight (g)	Egg Mass ^b (gd ⁻¹ per hen)	Feed Intake (gd ⁻¹ per hen)	FCR ^c
Control	51.06 ^b	65.11	33.23 ^b	86.18 ^b	2.61
1% Ginger rhizome powder	64.02 ^a	66.12	42.37 ^a	93.63 ^a	2.21
3% Ginger rhizome powder	57.41 ^{ab}	65.10	37.53 ^{ab}	89.91 ^b	2.43
1% Turmeric rhizome powder	46.96 ^b	63.44	29.78 ^b	80.37 ^c	2.73
3% Turmeric rhizome powder	54.10 ^{ab}	64.40	34.92 ^{ab}	86.84 ^b	2.54
p-value	0.0309	0.6758	0.0331	0.0001	0.2084
SE	2.959	0.541	1.438	2.240	0.072

Means with different superscripts in a column differ significantly ($P < 0.05$).

^a Means represent 6 pens per treatment, 3 birds per pen averaged over 9 week.

^b Egg mass = (egg production × egg weight)/100.

^c Feed efficiency (FCR) = feed intake/egg mass (gg⁻¹).

ที่มา : Malekizadeh *et al.* (2012)

การตอบสนองต่อไขมันชั้นผงของไก่ไข่ในการทดลองต่าง ๆ มีความผันแปร ทั้งนี้อาจเนื่องจากความแตกต่างในอาหาร สายพันธุ์ อายุการให้ผลผลิตไข่ การจัดการ รวมทั้งสภาพแวดล้อมที่ใช้ในการทดลอง

สรุป

ไขมันชั้นผงใช้ได้ในไก่ไข่เพื่อเพิ่มผลผลิตไข่และคุณภาพไข่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อเพิ่มสีไข่แดงและสาร curcumin ในไข่แดง อาจใช้ไขมันชั้นผงในอาหารไก่ไข่ได้ในระดับ 0.5-2.0%

เอกสารอ้างอิง

- ชัชวาลย์ ช่างทำ. 2558. คุณประโยชน์และฤทธิ์ทางชีวภาพที่หลากหลายของสมุนไพรขมิ้นชัน. ว. วิทย. เทคโนโลยี. หัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ 1(2): 94-109.
- เต็ม สมิตินันท์. 2544. ชื่อพรรณไม้แห่งประเทศไทย (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2544). กรุงเทพฯ: ส่วนพฤกษศาสตร์ป่าไม้ สำนักวิชาการป่าไม้ กรมป่าไม้.
- สุนทรี สิงหนุตตรา. 2536. สรรพคุณสมุนไพร 200 ชนิด. กรุงเทพฯ: คุณ 39 จำกัด.
- โสภณ บุญด้า และจุฑามาศ กระจำวงศ์. 2551. การเสริมขมิ้นชันในไก่ไข่ที่มีผลต่อสมรรถภาพการผลิตไข่และคุณภาพไข่. คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี. 18 น.
- Hassan, S.M. 2016. Effects of adding different dietary levels of Turmeric (*Curcuma longa* Linn) powder on productive performance and egg quality of laying hens. *Int. J. poult.Sci.* 15(4): 156-160.
- Kanagaraju, P., A.V. Omprakash and S. Rathnapraba. 2016. Effect of Turmeric (*Curcuma longa* Linn) rhizome powder supplementation on the production performance of Nandanam chicken 4 laying hens. *Indian Vet. J.* 93(07): 36-38.
- Malekizadeh M, M.M. Moeini, and S. Ghazi. 2012. The effects of different levels of ginger (*Zingiber officinale* Rosc) and turmeric (*Curcuma longa* Linn) rhizomes powder on some blood metabolites and production performance characteristics of laying hens. *J Agric Sci Technol.* 14:127-134.
- Park Sang-Sul Park, Jin-Man Kim, Eun-Jib Kim, Hee-Sung Kim, Byoung-Ki An and Chang-Won Kang. 2012. Effects of Dietary Turmeric Powder on Laying Performance and Egg Qualities in Laying Hens. *Korean J. Poult. Sci.* 39(1): 27-32.